

Prof. Cezary Sanecki

Akademia Muzyczna im. G i K. Bacewiczów w Łodzi

ul. Gdańska 32, 90-716 Łódź

Dziedzina – sztuki muzyczne

Dyscyplina artystyczna – instrumentalistyka

Łódź, 1 czerwca 2016 r.

ZLECENIODAWCA OPINII

Akademia Muzyczna im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu; Wydział Instrumentalny; pismo z dnia 18 kwietnia 2016 roku; zlecenie podjęte na podstawie art. 14 ust. 2 pkt. 2 Ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz stopniach i tytule w zakresie sztuki tekst jednolity (Dz. U. Nr 65, poz. 595 ze zmianami Dz. U. Nr 164, poz. 1365 z 2005 r., Dz. U. Nr 84 poz. 455 z 2011 r.).

DOTYCZY

- Uchwały Rady Wydziału Instrumentalnego Akademii Muzycznej im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu z dnia 18 marca 2014 r. w sprawie wszczęcia, na wniosek Pana mgr Marcina Grabosza, przewodu na stopień doktora sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka,
- Uchwały Rady Wydziału Instrumentalnego Akademii Muzycznej im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu z dnia 18 marca 2014 r. w sprawie wyznaczenia recenzenta.

W świetle art. 6 ust. 1 i 3 Ustawy z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki tekst jednolity (Dz. U. nr 65, poz. 595, ze zmianami Dz. U. nr 164, poz. 1365 z 2005 r., Dz. U. Nr 84, poz. 455 z 2011 r.) Rada Wydziału posiadała uprawnienia do prowadzenia przewodu doktorskiego w dziedzinie sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka. Do nadesłanego mi przez przewodniczącego Rady pisma, sygnowanego datą 18 kwietnia 2016 roku, informującego o wyznaczeniu mnie recenzentem pracy doktorskiej Pana mgr Marcina Grabosza pt.: „**Znaczenie struktury partii fortepianu w kształtowaniu formy współczesnej pieśni,**

na przykładzie *Sieben frühe Lieder Albana Berga, Twelve Poems of Emily Dickinson* Aarona Coplanda oraz *Drei Lieder nach Trakl* Pawła Szymańskiego”, została dołączona następująca dokumentacja z posiedzenia Rady Wydziału w dniu 18 marca 2014 r.:

- uchwała Rady Wydziału o wszczęciu przewodu doktorskiego oraz wyznaczeniu Pani dr hab. Magdaleny Blum na promotora pracy doktorskiej pt. „**Znaczenie struktury partii fortepianu w kształtowaniu formy współczesnej pieśni, na przykładzie *Sieben frühe Lieder Albana Berga, Twelve Poems of Emily Dickinson* Aarona Coplanda oraz *Drei Lieder nach Trakl* Pawła Szymańskiego**”,
- uchwała Rady Wydziału o wyznaczeniu recenzenta w osobie Pana dr hab. Grzegorza Biegasa,
- uchwała Rady Wydziału o wyznaczeniu mnie jako recenzenta pracy doktorskiej kandydata,
- protokoły komisji skrutacyjnej z przeprowadzonych głosowań,
- lista obecności członków Rady Wydziału na posiedzeniu w dniu 18.03.2014 roku.

W dniu 18 marca 2014 r., liczba uprawnionych do głosowania członków Rady wynosiła **32** osoby. Na posiedzeniu było obecnych **18** uprawnionych członków Rady. Oddano **18** głosów ważnych: **17** za wszczęciem przewodu doktorskiego i za wyznaczeniem promotora oraz **1** głos wstrzymujący się. Głosów przeciwnych nie było. Quorum głosujących w chwili podejmowania uchwały zostało zachowane.

Za wyznaczeniem mnie jako recenzenta głosowało **17** osób. Oddano **1** głos wstrzymujący się, głosów przeciwnych nie było. Quorum głosujących w chwili podejmowania uchwały zostało zachowane.

Niniejszym stwierdzam, że w świetle Ustawy z dnia 14 marca 2003 roku art. 14 ust. 2 pkt 1 i 2, Rada Wydziału podjęła prawomocne uchwały o wszczęciu przewodu na stopień doktora w dziedzinie sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka i wyznaczeniu promotora w osobie Pani dr hab. Magdaleny Blum oraz o wyznaczeniu mnie jako recenzenta pracy doktorskiej mgr Marcina Grabosza.

PODSTAWOWE DANE O KANDYDACIE

Pan mgr Marcin Grabosz, urodził się 19 lutego 1978 r. w Trzebnicy. Kształcił się w Ogólnokształcącej Szkole Muzycznej I i II stopnia im. Karola Szymanowskiego we Wrocławiu (klasa fortepianu mgr Ewy Piotrowskiej) a później w Akademii Muzycznej im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu. Studia na Wydziale Instrumentalnym w klasie fortepianu prof. Grzegorza Kurzyńskiego ukończył z oceną celującą w 2002 roku. W 2008 roku na Wydziale Kompozycji, Dyrygentury, Teorii Muzyki i Muzykoterapii otrzymał

dypłom ukończenia studiów w specjalności Dyrygentura (ocena dobra, w klasie prof. Mieczysława Gawrońskiego).

Pan Marcin Grabosz pracuje:

- od 2001 roku w OSM I i II stopnia im. Karola Szymanowskiego we Wrocławiu jako dyrygent i nauczyciel,
- od 2002 roku w Akademii Muzycznej im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu jako akompaniator,
- od 2005 roku w PWST im. L. Solskiego w Krakowie (filia we Wrocławiu) jako akompaniator.

Kandydat jest laureatem Nagrody Specjalnej dla najlepszego akompaniatora na VI Konkursie Muzyki XX i XXI wieku Dla Młodych Wykonawców w 2005 roku. Otrzymał również dyplom za wyróżniający akompaniament na III Konkursie Wokalnym im. Haliny Halskiej we Wrocławiu w 2005 roku. Umiejętności Pana Marcina Grabosza potwierdzają opinie i rekomendacje profesorów: Mieczysława Gawrońskiego, Danuty Paziuk-Zipser oraz Grzegorza Kurzyńskiego.

Dorobek artystyczny kandydata wprowadzić nie podlega ocenie, jednak należy stwierdzić, że działalność artystyczna mgr Marcina Grabosza stanowi istotny wkład w polską kulturę muzyczną.

OCENA PRACY DOKTORSKIEJ

Pracę doktorską Pana mgr Marcina Grabosza pt.: „**Znaczenie struktury partii fortepianu w kształtowaniu formy współczesnej pieśni, na przykładzie *Sieben frühe Lieder* Albana Berga, *Twelve Poems of Emily Dickinson* Aarona Coplanda oraz *Drei Lieder nach Trakl* Pawła Szymańskiego**”, stanowi dzieło artystyczne zarejestrowane na płycie CD oraz jego opis. Dzieło wraz z opisem stanowi logiczną, wzajemnie uzupełniającą się całość.

Na dzieło artystyczne składa się wykonanie trzech cykli pieśni: *Sieben frühe Lieder* Albana Berga, *Twelve Poems of Emily Dickinson* Aarona Coplanda oraz *Drei Lieder nach Trakl* Pawła Szymańskiego. W realizacji dzieła oprócz Pana Marcina Grabosza wzięła udział śpiewaczka: Agata Zubel – sopran. Dobór kompozycji i ich wykonanie ściśle koresponduje z tematem pracy. Artysta w pełni ukazuje znaczenie partii fortepianu w kształtowaniu formy pieśni w XX i XXI wieku. Bardzo ciekawe jest zestawienie prezentowanych utworów, które łączy interesujące potraktowanie przez kompozytorów fortepianu jako partii pozwalającej na

szczególne interakcje i współkreowanie dzieła na równi z głosem solowym. Oczywiście nie można w dzisiejszych czasach traktować pieśni Albana Berga (kompozycja z lat 1905-1908) jako utworu współczesnego, jednakże rozumiem dobór repertuaru dzieła artystycznego jako ukazanie pewnej drogi, która doprowadziła (poprzez cykl pieśni Aarona Coplanda skomponowanych w latach 1949-50) do powstania w roku 2002 współczesnych pieśni Pawła Szymańskiego.

Wykonanie wymienionych utworów przez Pana Marcina Grabosza, jak i przez śpiewaczkę – Agatę Zubel, jest świadectwem osiągnięcia przez kandydata wysokiego stopnia rozwoju artystycznego. Każda kompozycja została przez niego dokładnie przemyślana, a realizacja poszczególnych części dzieła artystycznego świadczy o dojrzałości artystycznej doktoranta. Zróżnicowanie prezentowanych kompozycji pod względem kolorystycznym i artykulacyjnym oraz ekspresja wykonania zasługują na wysoką ocenę. Środki pianistyczne zastosowane przez doktoranta mieszczą się w szeroko rozumianej stylistyce muzyki XX i XXI wieku.

Pieśni Albana Berga są przedstawione przez artystów w sposób bardzo klarowny. Pomimo często skomplikowanej faktury partii fortepianu, pianista bardzo czytelnie ją realizuje. Zmienność poszczególnych pieśni wymaga od pianisty stosowania wyrafinowanych środków kolorystycznych, z czego kandydat wywiązuje się bardzo dobrze. Niewątpliwie pomaga w tym przejrzysta pedalizacja oraz zróżnicowana artykulacja mająca olbrzymie znaczenie dla ukazania zmieniających się emocji poszczególnych pieśni.

Cykl pieśni Aarona Coplanda *Twelve poems of Emily Dickinson* to jedno z najważniejszych dzieł kompozytora na głos z fortepianem. Wymaga od wykonawców dojrzałości zarówno od strony technicznej jak i przede wszystkim emocjonalnej. Na pierwszy plan wychodzi kolorystyka co w umiejętny sposób jest uwidocznione w przedstawionym nagraniu. Warto podkreślić właściwy obraz cyklu pieśni jako całości z ciekawie rozplanowanymi kulminacjami.

W *Trzech pieśniach do słów Trakla* Pawła Szymańskiego pianista tworzy interesującą scenierię dla prezentacji przez śpiewaczkę tekstu wierszy austriackiego poety. Minimalistyczne środki kompozytorskie wymuszają bardzo precyzyjny dobór środków pianistycznych, z czego artysta wywiązuje się bardzo dobrze.

Wykonaniem trzech znaczących kompozycji, kandydat udowodnił, że jest równorzędnym partnerem solisty i dojrzałym artystą dysponującym bardzo dobrym warsztatem pianistycznym. Wykazał się umiejętnością współpracy z drugim muzykiem – śpiewakiem, co świadczy o jego kameralnym doświadczeniu. Prezentacja świadczy o dużej wrażliwości kandydata poszukującego ciekawych rozwiązań interpretacyjnych.

Uzupełnieniem dzieła artystycznego jest jego opis, stanowiący wyjaśnienie tematu dzieła i jego muzycznej interpretacji. Opis składa się z dwóch rozdziałów poprzedzonych wstępem i podsumowanych zakończeniem; jest ściśle związany z dziełem. Charakteryzuje się przejrzystością układu formalnego, dowodzi kompetencji autora a także jego dużej

świadomości artystycznej. Wiedza przekazana przez kandydata świadczy o gruntownej znajomości prezentowanej tematyki.

W krótkim Rozdziale I autor przedstawia rys historyczny w zakresie funkcji instrumentu klawiszowego w liryce wokalne. Jest to istotne dla zobrazowania roli pianisty na przestrzeni epok, od baroku do współczesności.

Rozdział drugi, poświęcony pieśniom wymienionym w tytule pracy jest ciekawym opisem i analizą wykonawczą dzieł z punktu widzenia pianisty. Doktorant trafnie charakteryzuje cechy fakturalne i stylistyczne mające znaczenie dla interpretacji utworów wskazanych jako dzieło artystyczne.

Zakończenie jest podsumowaniem poruszanych wcześniej zagadnień.

Wnioski dotyczące wykonywanych kompozycji a także znaczenia struktury partii fortepianu dla kształtowania obrazu prezentowanych pieśni są właściwe i świadczą o dojrzałości artystycznej i naukowej kandydata.

Pracę uzupełnia aneks z oryginalnymi tekstami wierszy, ich tłumaczeniami oraz bibliografia.

KONKLUZJA

Stwierdzam, że praca doktorska Pana mgr Marcina Grabosza, dzięki sztuce wykonawczej doktoranta i odpowiednim narzędziom badawczym, w wyczerpujący sposób rozwiązuje przedstawioną problematykę. Praca jest oryginalna, ma walory historyczno – poznawcze. Jest wartościowym przedsięwzięciem artystyczno-naukowym. Praca doktorska Pana mgr Marcina Grabosza wzbogaca kulturę muzyczną w Polsce a poprzez to stanowi twórczy wkład doktoranta w rozwój instrumentalistyki i całej dziedziny sztuk muzycznych.

Stwierdzam, że kandydat wykazał się wiedzą teoretyczną, a także umiejętnościami do prowadzenia samodzielnej pracy artystycznej. Doktorant rozwiązał założone zagadnienie artystyczne i spełnił bez zastrzeżeń wymagania art. 13 ust. 1 Ustawy z dnia 14 marca 2003 r.

Stawiam wniosek o przyjęcie pracy doktorskiej Pana mgr Marcina Grabosza.

Prof. dr hab. Cezary Sanecki

